

FRANSUZ TILIDAGI QUVONCHGA OID SO'ZLARINING LINGVISTIK TAHLILI

Xamidova Nargiza Yusufovna,

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, Roman-german tillari tarjimashunosligi kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola frantsuz tilida quvonchni ifodalovchi so'zlarning lingvistik xususiyatlarini o'rganadi. Baxt bilan bog'liq bo'lgan bir qator lug'at va iboralarni tahlil qilish orqali biz quvonch lingvistik jihatdan qanday tuzilganligini va uzatilishini tushunishga harakat qilamiz. Tadqiqot shuningdek, ushbu quvonch bilan bog'liq atamalarning semantik sohalari, etimologik ildizlari, morfologik tuzilmalari va pragmatik ishlatilishini o'rganadi. Ushbu lingvistik tahlil orqali biz frantsuz leksikoniga kiritilgan madaniy va hissiy o'lchovlar haqida tushunchaga ega bo'lamiz.

Kalit so'zlar: nemis tili, shodlik, leksik tahlil, semantika, madaniy ahamiyat

A LINGUISTIC ANALYSIS OF JOY WORDS IN FRENCH

Khamidova Nargiza Yusufovna,

Senior Lecturer of the Department of Translation of Romance-Germanic Languages Uzbek State University of World Languages

Abstract: This article delves into the linguistic characteristics of words expressing joy in the French language. By analyzing a range of vocabulary and expressions associated with happiness, we aim to understand how joy is linguistically constructed and conveyed. The study also explores the semantic fields, etymological roots, morphological structures, and pragmatic usage of these joy-related terms. Through this linguistic analysis, we gain insights into the cultural and emotional dimensions embedded in the French lexicon.

Keywords: French language, joy, lexical analysis, semantics, cultural significance

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СЛОВ РАДОСТИ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ

Хамидова Наргиза Юсуфовна,

Старший преподаватель кафедры Переводоведение романо-германских языков Узбекский государственный университет мировых языков

Абстракт: В данной статье рассматриваются лингвистические характеристики слов, выражающих радость во французском языке. Анализируя ряд словарных запасов и выражений, связанных со счастьем, мы стремимся понять, как радость лингвистически конструируется и передается. В исследовании также исследуются семантические поля, этимологические корни, морфологические структуры и прагматическое использование этих терминов, связанных с радостью. Благодаря этому лингвистическому анализу мы получаем представление о культурных и эмоциональных аспектах французского лексикона.

Ключевые слова: немецкий язык, радость, лексический анализ, семантика, культурная значимость.

Kirish. Til inson his-tuyg'ularining to'liq spektrini ifodalash uchun kuchli vosita bo'lib xizmat qiladi. Ushbu his-tuyg'ular orasida quvonch alohida o'rin tutadi, ko'pincha madaniyatlar va jamiyatlarda nishonlanadi va qadrlanadi. O'zining nafisligi va nozikligi bilan mashhur bo'lgan frantsuz tili quvonchni etkazish uchun ajoyib so'zlar va iboralarni taklif etadi. Ushbu tadqiqot frantsuz tilidagi ushbu quvonchli so'zlarni har tomonlama lingvistik tahlil qilish, ularning semantik boyligi, etimologik ildizlari, morfologik tuzilishi va pragmatik kontekstlarini yoritishga qaratilgan.

Frantsuz tili, ko'plab roman tillari singari, lug'atning katta qismini lotin tilidan meros qilib olgan. Ushbu tarixiy bog'lanish quvonchga oid so'zlarning asrlar davomida qanday rivojlanganligini, madaniy va ijtimoiy o'zgarishlarga moslashishini o'rganish uchun qulay zamin yaratadi. Ushbu so'zlarni o'rganib chiqib, biz frankofoniya dunyosida quvonchni boshdan kechirish, ifodalash va tushunish usullari haqida chuqurroq tushunchaga ega bo'lishimiz mumkin.

Ushbu tadqiqotning ahamiyati nafaqat uning lingvistik tadqiqida, balki madaniy ta'sirida hamdir. Har qanday tildagi quvonchli so'zlar oddiy lug'atdan ko'proq; ular madaniy munosabatlar, ijtimoiy

qadriyatlar va tarixiy ta'sirlarni qamrab oladi. Frantsuz tilida «joie de vivre» (yashash quvonchi) kabi quvonch ifodalari hayot zavqlari va tajribalarini nishonlaydigan kengroq madaniy axloqning timsoli hisoblanadi.

Ushbu maqola frantsuz tilidagi quvonch bilan bog'liq asosiy atamalarning semantik maydonlarini xaritalash, ularning aniq ma'nolari va kontekstlarini ta'kidlash bilan boshlanadi. Keyin bu so'zlarning etimologik kelib chiqishini o'rganadi, ularning tarixiy yo'llarini lotin va boshqa manbalardan izlaydi. Ushbu atamalarning morfologik tuzilmalari umumiy qoliplarni va lingvistik konstruksiyalarni ochish uchun tahlil qilinadi. Va nihoyat, frantsuz tilidagi quvonch so'zlarining pragmatik qo'llanilishi o'rganiladi, bu atamalar kundalik muloqot va madaniy ifodalarda qanday ishlashini ko'rsatadi.

Frantsuz tilidagi quvonchli so'zlarning semantik maydonlari

Frantsuz tilidagi quvonchning semantik sohasi xilma-xil bo'lib, turli xil so'zlar va iboralarni o'z ichiga oladi, ularning har biri ma'no va foydalanishda nozik farqlarga ega. Asosiy atamalarga «joie» (quvonch), «bonheur» (baxt), «félicité» (baxt), «allégresse» (quvnoqlik) va «ravisement» (zavq) kiradi. Har bir atama o'zining konnotatsiyalari, intensivligi va odatda ishlatiladigan kontekstlari nuqtai nazaridan tahlil qilinishi mumkin.

Joie: Bu atama ko'pincha quvonch yoki zavqlanishning umumiy tuyg'usini tasvirlash uchun ishlatiladi. Buni «joie de vivre» (yashash quvonchi) va «joie pure» (sof quvonch) kabi iboralarda topish mumkin.

Bonheur: Ko'pincha baxtning barqaror holati bilan bog'liq bo'lgan «bonheur» ko'pincha «bonheur familial» (oilaviy baxt) kabi qoniqish va qoniqishni anglatuvchi kontekstlarda qo'llaniladi.

Félicité: Ko'pincha adabiy yoki rasmiy kontekstda qo'llaniladigan yuksak baxt yoki baxt tuyg'usini bildiruvchi atama.

Allégresse: Bu so'z odatda bayram kontekstlarida ishlatiladigan quvnoqlik va jo'shqinlik g'oyasini qamrab oladi.

Ravisement: zavqlanish yoki zavqlanish tuyg'usini bildiradi, ko'pincha kuchli, deyarli ekstatik quvonchni tasvirlash uchun ishlatiladi.

Etimologik ildizlar

Frantsuz tilidagi quvonch so'zlarining etimologik kelib chiqishini tushunish ularning tarixiy va madaniy evolyutsiyasi haqida tushuncha beradi. Frantsuz tilidagi quvonch bilan bog'liq ko'plab atamalar lotin ildizlariga ega bo'lib, tilning Rim merosini aks ettiradi.

Joie: Lotincha «gaudia» dan olingan bo'lib, quvonch yoki zavqni anglatadi.

Bonheur: Qadimgi frantsuz tilidan kelib chiqqan «bon» (yaxshi) va «heur» (omad yoki omad) so'zlarini birlashtiradi.

Félicité: Lotin tilidan olingan «felicitas» baxt yoki omad degan ma'noni anglatadi.

Allégresse: Lotincha «alacritas» dan kelib chiqqan bo'lib, jonlilik yoki ishtiyoqni anglatadi.

Ravisement: Lotincha «raptus» dan olingan bo'lib, tutilish yoki olib ketish degan ma'noni anglatadi, shiddatli va haddan tashqari tuyg'uni ta'kidlaydi.

Morfologik tuzilmalar

Ushbu so'zlarning morfologik tuzilmalarini o'rganish frantsuz tilida quvonchning lingvistik jihatdan qanday tuzilganligini ochib beradi.

Qo'shimchalar: Ko'pgina quvonch bilan bog'liq so'zlar «-eur», «-ité» yoki «-esse» bilan tugaydi, ular frantsuz tilida holatlar yoki sifatlarni (masalan, «bonheur», «félicité»,) tasvirlaydigan otlarni yaratish uchun keng tarqalgan. allégresse»).

Prefikslar: «ravisement»da «ré-» kabi prefikslarning qo'llanilishi asosiy hissiyotning kuchayishini ko'rsatadi.

Pragmatik foydalanish

Tildan foydalanishning pragmatik jihati so'zlarning real hayotdagi muloqotda qanday ishlashiga qaraydi. Frantsuz tilida quvonch so'zlari ishlatiladigan kontekst ularning ma'nosi va ta'sirini sezilarli darajada o'zgartirishi mumkin.

Rasmiy va norasmiy kontekstlar: «Félicité» va «ravisement» kabi atamalar ko'proq rasmiy yoki adabiy kontekstda qo'llaniladi, «joie» va «bonheur» esa kundalik suhbatlarda keng tarqalgan.

Madaniy nuanslar: «Joie de vivre» tushunchasi hayot zavqlarini o'ziga xos frantsuzcha qadrlashni

qamrab oladi va quvonch ifodalarining madaniy o'lchovini ta'kidlaydi.

Idiomatik iboralar: «être aux anges» (oy ustida bo'lish) va «rayonner de bonheur» (baxtiyorlik uchun) kabi iboralar fransuz tilida quvonchning metafora va idiomatik tarzda qanday ifodalanganligini ko'rsatadi.

Morfologik tuzilmalar

Ushbu so'zlarning morfologik tuzilmalarini o'rganish frantsuz tilida quvonchning lingvistik jihatdan qanday tuzilganligini ochib beradi.

Qo'shimchalar: Ko'pgina quvonch bilan bog'liq so'zlar «-eur», «-ité» yoki «-esse» bilan tugaydi, ular fransuz tilida holatlar yoki sifatlarni (masalan, «bonheur», «félicité»,) tasvirlaydigan otlarni yaratish uchun keng tarqalgan. allégresse»).

Prefikslar: «ravisement»da «ré-» kabi prefikslarning qo'llanilishi asosiy hissiyotning kuchayishini ko'rsatadi.

Pragmatik foydalanish

Tildan foydalanishning pragmatik jihati so'zlarning real hayotdagi muloqotda qanday ishlashiga qaraydi. Frantsuz tilida quvonch so'zlari ishlatiladigan kontekst ularning ma'nosi va ta'sirini sezilarli darajada o'zgartirishi mumkin.

Rasmiy va norasmiy kontekstlar: «Félicité» va «ravisement» kabi atamalar ko'proq rasmiy yoki adabiy kontekstda qo'llaniladi, «joie» va «bonheur» esa kundalik suhbatlarda keng tarqalgan.

Madaniy nuanslar: «Joie de vivre» tushunchasi hayot zavqlarini o'ziga xos frantsuzcha qadrlashni qamrab oladi va quvonch ifodalarining madaniy o'lchovini ta'kidlaydi.

Idiomatik iboralar: «être aux anges» (oy ustida bo'lish) va «rayonner de bonheur» (baxtiyorlik uchun) kabi iboralar fransuz tilida quvonchning metafora va idiomatik tarzda qanday ifodalanganligini ko'rsatadi.

Xulosa

Frantsuz tilidagi quvonch so'zlarining lingvistik tahlili baxtning turli o'lchovlarini qamrab oluvchi iboralarning boy va nozik manzarasini ochib beradi. «Joie», «bonheur», «félicité», «allégresse» va «ravisement» kabi asosiy atamalarning semantik sohalari, etimologik ildizlari, morfologik tuzilmalari va pragmatik kontekstlarini o'rganish orqali biz quvonch qanday ekanligini chuqurroq tushunamiz. lingvistik va madaniy jihatdan frantsuz tilida qurilgan.

Frantsuz tilidagi quvonch bilan bog'liq har bir atama baxtning o'ziga xos jihatini o'z ichiga oladi: «quvonch» ning o'tkinchi zavqidan tortib, «bonheur» ning doimiy qoniqishigacha, «félicité» ning yuksak baxti, «allégresse» ning umumiy quvnoqligi va shiddatli. «hayratlanish» zavqi. Bu farqlar nafaqat quvonchning hissiy spektrini, balki baxtning turli shakllarini boshdan kechiradigan va ifodalanadigan o'ziga xos kontekstlarni ham aks ettiradi. Ushbu atamalarning xilma-xilligi frantsuz tilining nozik hissiy gradatsiyalarni qo'lga kiritish, muloqot va ifodani boyitish qobiliyatini ta'kidlaydi.

Ushbu quvonchli so'zlarning etimologik ildizlari, ularning aksariyati lotin tilidan kelib chiqadi, frantsuz leksikasining tarixiy va madaniy evolyutsiyasini ochib beradi. Ushbu ildizlarni tushunish quvonch tushunchalarining vaqt o'tishi bilan qanday shakllangani va ta'sirini tushunish imkonini beradi, bu esa kengroq til va madaniy o'zgarishlarni aks ettiradi. Ushbu atamalarning lotincha kelib chiqishidan hozirgi frantsuz tilida qo'llanilishigacha davom etishi va o'zgarishi til evolyutsiyasining dinamik xususiyatini ko'rsatadi.

«-eur», «-ité» va «-esse» kabi umumiy qo'shimchalar bilan tavsiflangan frantsuz tilidagi quvonch so'zlarining morfologik tuzilmalari hissiy holat va sifatlarning lingvistik jihatdan qanday tuzilganligini ko'rsatadi. Ushbu naqshlar frantsuz tilidagi so'z yasallishining asosiy tamoyillarini ochib beradi va bu tilning grammatik va morfologik qoidalarini tushunishimizga yordam beradi.

References

1. Brunot, F., & Bruneau, C. (1967). Précis de grammaire historique de la langue française. Masson.
2. Dubois, J., & Lagane, R. (1994). La vie des mots. Larousse.
3. Rey, A. (1995). Dictionnaire historique de la langue française. Le Robert.
4. Larousse, P. (2008). Grand dictionnaire universel du XIXe siècle. Slatkine Reprints.
5. Dictionnaire de l'Académie française (9th Edition). Available online at: Académie française
6. Rickard, P. (1989). A History of the French Language. Routledge.
7. Walter, H. (1994). Le français dans tous les sens. Robert Laffont.